

30 november 1959

U 13697/59 - C 46 - P1/PS9.

119829/17
GEHEIM

Land: Frankrijk/Algerije/Tunesië.
Onderwerp: Oordeel in Tunesische officiële kringen te Parijs over het antwoord van de Algerijnse "regering" op het voorstel van De GAULLE van 10 november 1959.

Referenties:

Datum van waarneming: Vierde week november 1959.

Bron: Betrouwbaar.

Opmerkingen:

Verzonden aan: de Minister van Buitenlandse Zaken.

Aan Zijne Excellentie Prof. Dr. J.E. de QUAY
Minister-President

Plein 1813 no. 4

's-GRAVENHAGE.

GEHEIM

Frankrijk/Algerije/Tunesië

OORDEEL IN TUNESISCH E OFFICIELE KRINGEN TE PARIJS OVER
HET ANTWOORD AAN DE ALGERIJNSE "REGERING" OP HET VOORSTEL
VAN DE GAULLE VAN 10 NOVEMBER 1959

Er is geen twijfel aan, dat BOURGUIBA Sr teleurgesteld is over het communiqué der FLN, dat duidelijk een provocerend karakter draagt. BOURGUIBA Sr heeft echter besloten dit niet te tonen, omdat dit zijn invloed op de FLN-leiding zou kunnen verkleinen.

De hardheid van het communiqué is niet van BEN BELLA (leider van de vijf gevangenen in Aix) uitgegaan. Het is vóór alles een reactie op de activiteit van DEBAGHINE, die in Damascus alle FLN-vertegenwoordigers uit de Arabische landen bijeen had geroepen. Kennelijk was DEBAGHINE bezig aan een congres, gericht tegen de FLN-leiding in Tunis. Volgens Tunis was DEBAGHINE klaar om een scheuring te veroorzaken. Deze scheuring zou ernstig aankomen, omdat ze alle secties van de FLN in de Arabische landen omvatte en bovendien gesteund (en dus ook gefinancierd) werd door NASSER.

Om deze scheuring te voorkomen heeft men besloten BEN BELLA als delegatie aan te wijzen. BEN BELLA staat boven de fracties; al was het alleen maar omdat zijn isolement hem belet aan een der fracties deel te nemen. Door hem te benoemen, belast men hem met alle verantwoordelijkheid. Hij dekt dus de operatie. Hij kan door niemand aangetast worden, ook niet door DEBAGHINE.

De Algerijnse regering wilde in ieder geval tot 25 november uitstel forceren en het einde van het debat in de Verenigde Naties over Algerije afwachten. De gehele FLN, alle vleugels inbegrepen, heeft in het afgelopen jaar het spel van de Verenigde Naties gespeeld, dat nu dan zal uitlopen op een aanbeveling, aan beide partijen gericht, om

te gaan onderhandelen. Men wil die aanbeveling niet zozeer om Frankrijk onder druk te zetten als wel om zichzelf tegen de extremisten in Algerije en Damascus te dekken. Na 25 november is onderhandelen "V.N.-politiek". DEBAGHINE kan moeilijk de Verenigde Naties en n.b. een resolutie van het Afro-Aziatische blok af- en aanvallen. Ferhat ABBAS o.s. hopen dat de Verenigde Naties in meerderheid druk op de FIN zullen uitoefenen om de door De GAULLE uitgestoken hand nu ook te aanvaarden. Met de Verenigde Naties in de rug meent de gematigde vleugel, de sprong dan te kunnen wagen.

Dit zijn de redenen die de Amerikaanse regering er toe bewogen hebben visa voor Amerika te verstrekken aan de FIN-delegatie, o.g. zijn dit de argumenten die de Amerikaanse regering tegenover DEBRÉ, toen deze over de visa kwam klagen, heeft aangevoerd.

Het is zeker, dat over de vrijlating van BEN BELLA met De GAULLE gesproken is, door bemiddelaars. De GAULLE zou toen gezegd hebben: laten ze mij er om vragen, dat kan een goede inleiding zijn tot een gebaar van verzoening van mijn kant, dat uiteindelijk kan leiden tot oprollen van de gehele oorlogsatmosfeer. De FIN had daaruit de conclusie getrokken, dat De GAULLE BEN BELLA als een gesprekspartner beschouwt.

Blijft over de vorm die zij aan hun manoeuvre gegeven hebben en die kennelijk in strijd is met de verzoenende toon die men had mogen verwachten. Volgens zegsman heeft hier een zekere gevoeligheid meegespeeld. De GAULLE houdt persconferenties, in het Elysée, voor de wereldpers, TV en film, "alsof de hele zaak alleen van hem afhangt." De FIN-diehardes hebben dus ook hun sensatie, hun "stuk show", willen hebben. Zij wilden in ieder geval de eventuele onderhandelingen, wat publiciteit tegenover het buitenland betreft, op gelijke voet beginnen. Door hun manoeuvre hebben zij de wereldopinie een bewijs van

hun zelfbewustzijn willen geven.

In werkelijkheid worden zij vooral gedreven door een zeer sterk verlangen naar garanties. Daarom hebben zij in hun communiqué de garanties voor de autodeterminatie tweemaal geciteerd.

Vierde week november 1959.